

Senteret for et
aldersvennlig
Norge

Velkommen til eldrerådet

ORGANISERING, OPPGAVER OG ARBEID

Dette er en forkortet og noe bearbeidet versjon av Kommunal- og distriktsdepartementets *Veileder for eldreråd*. Bakerst er det en lenke til veilederen.

1. Hva er et eldreråd?	3
Et rådgivende medvirkningsorgan	3
Hvordan velges eldreråd?	4
Hvilke saker jobber eldrerådet med?	4
2. Hvordan går nytt eldreråd i gang?	6
De første rådsmøtene.....	6
Hvilke oppgaver har lederen av eldrerådet?.....	7
Reglement og budsjett for rådet.....	7
Administrasjonen er sekretær	8
3. Hvordan arbeider eldrerådet?	9
Hvilke saker behandler eldrerådet?	9
Når møtes eldrerådet?	10
Hvordan tar eldrerådet avgjørelser?.....	11
Kan alle høre på møtene i rådet?	12
Kan eldrerådet ha kontakt med andre?.....	13
Hvordan informerer dere om arbeidet i eldrerådet?	13
4. Hvilke rettigheter og plikter har medlemmer i rådet?	14
Hva er din rolle som medlem i eldrerådet?.....	14
Konkrete rettigheter og plikter.....	15
5. Lenker til mer informasjon.....	16
Lover og forskrifter.....	16
Stortingsmeldinger.....	17
Andre lenker	17

1. Hva er et eldreråd?

Hovedpunkter i dette kapitlet:

- Alle kommuner og fylkeskommuner skal ha tre medvirkningsorganer. Eldreråd er et av disse.
- Eldrerådet er et rådgivende organ for kommunen og fylkeskommunen, og har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder eldre. Rådet kan også selv ta initiativ og kjøre fram saker.
- Kommunestyret og fylkestinget kan gi eldrerådet møte- og talerett i folkevalgte organer.
- Eldrerådet velges av kommunestyret og fylkestinget, som bestemmer antall medlemmer og sammensetning i rådet.
- Eldrerådet bør være bredt sammensatt og bestå av personer med ulik erfaring og bakgrunn.

Et rådgivende medvirkningsorgan

I ny kommunelov fra 2019 har alle kommuner og fylkeskommuner fått plikt til å opprette tre *medvirkningsorganer*: et eldreråd, et ungdomsråd og et råd for personer med funksjonsnedsettelse. Valg av råd, oppgaver og organisering er regulert i kommuneloven og i egen forskrift.

Eldrerådet er et *rådgivende* organ for kommunen og fylkeskommunen i alle saker som gjelder eldre. Formålet med eldrerådet er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder eldre.

Eldrerådet skal gi anbefalinger og innspill til kommunen og fylkeskommunen før vedtak fattes. Rådet kan selv ta initiativ og kjøre fram saker. Det kan bli gitt myndighet til å fordele penger til bestemte formål. Rådet kan dessuten engasjere seg i arbeid som ikke direkte vil involvere kommunen eller fylkeskommunen.

Medlemmene av eldrerådet regnes som folkevalgte etter kommuneloven, med de samme rettigheter og plikter som andre i folkevalgte organer.

TENK PÅ...

- Eldrerådet er et *medvirkningsorgan*. Hva forbinder du med ordet «medvirkning»?

Hvordan velges eldreråd?

Eldrerådet velges av kommunestyret og fylkestinget, som bestemmer antall medlemmer og sammensetning i rådet. Valgperioden er fire år og valget skal skje innen årsskiftet etter et kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Organisasjoner – både landsomfattende og lokale – som representerer eldre har rett til å foreslå medlemmer til rådet. Flere steder har man gode erfaringer med å ha et kommunestyremedlem med i rådet. En «politikerrepresentant» kan styrke kontakten mellom rådet og kommunestyret og kommunale utvalg.

De som foreslås bør ha fått informasjon om hva vervet innebærer og være motivert for oppgaven. Forslag på kandidater bør begrunnes med blant annet yrkeserfaring, interessefelt og annen kompetanse som vedkommende kan bringe inn i rådet.

Eldrerådet bør være bredt sammensatt og bestå av personer med ulik erfaring og bakgrunn. Flertallet av medlemmene i rådet skal på valgtidspunktet ha fylt 60 år. Hvis rådet har inntil tre medlemmer, skal begge kjønn være representert. Hvis rådet har fire eller flere medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent.

Hvis en kommune har overført oppgavene som gjelder eldre til et kommunedelsutvalg, kan det etableres et eldreråd i alle kommunedelene. Da er det kommunedelsutvalget som ivaretar kommunestyrets plikter overfor rådene. Hvis oppgavene er overført til et kommunedelsutvalg, kan det også velges et sentralt eldreråd for kommunen.

TENK PÅ...

- Hvordan er din motivasjon for å sitte i eldrerådet?
- Er det bestemte saker eller saksfelt som er viktig for din motivasjon?

Hvilke saker jobber eldrerådet med?

Eldrerådet har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder eldre. Rådets anbefalinger i en sak skal følge saksdokumentene til det kommunale eller fylkeskommunale organet som avgjør saken.

Rådet kan jobbe med en rekke forskjellige saker og skal bidra til at perspektivet til eldre blir synliggjort. Rådet kan gi innspill til kommuneplaner på et overordnet nivå, men kan også behandle saker knyttet til:

- årsbudsjett
- plansaker, blant annet lokaliseringspolitikk, byutvikling og nærmiljøutvikling
- transport og tilgjengelighet
- boligutbygging og reguleringssaker
- helse, pleie og omsorg, herunder folkehelse og forebyggende tiltak
- kultur, idrett og friluftsliv
- frivillighetspolitikk
- tilsynssaker
- digitalisering
- medvirkning og eldre som ressurs
- årsmeldinger og rapporter fra etater innen saksområder som gjelder eldre

Kommunestyret og fylkestinget kan gi medlemmer av eldrerådet møte- og talerett i folkevalgte organer.

Eldrerådet er *ikke* en klageinstans. Hvis for eksempel noen er misfornøyd med helsetilbudet til eldre og mener at kommunen bryter lovverket, er ikke rådet adresse for klagen. Rådet skal heller ikke gå inn i enkeltsaker, for eksempel spørsmål om omsorgsbolig til en bestemt person.

EKSEMPEL

Eldrerådet i Åsnes kommune meldte i sin årsrapport for 2022 at de hadde behandlet blant annet disse sakene:

- Oppfølging av arbeidet i kommunen med «Leve hele livet»-reformen
- Plansaker knyttet til bl.a. friluftsområde og tilrettelegging av eldreboliger
- Strategisk plan for helse, omsorg og velferd
- Handlingsplan for klima, energi og miljø
- Plan for legetjenesten i kommunen
- Utleie av lokaler til kultur og frivillighet
- Årsbudsjett, handlingsprogram og økonomiplan

Eldrerådet har flere ganger hatt kommunedirektør og andre ansatte i administrasjonen med på møter for å orientere om og drøfte saker.

2. Hvordan går nytt eldreråd i gang?

Hovedpunkter i dette kapitlet:

- Eldrerådet bør få nødvendig informasjon og opplæring for å kunne utføre oppgavene sine på en god måte.
- På første møte bør rådet velge leder og nestleder, og avklare spørsmål om organisering.
- Lederen av rådet skal sette opp en sakliste for hvert møte og lede møtene.
- Kommunestyret og fylkestinget skal vedta et reglement om organisering av og virkeområde for rådet. De skal også bevilge nødvendige midler til drift av eldrerådet.
- Eldrerådet skal gis nødvendig sekretariatshjelp fra administrasjonen.

De første rådsmøtene

På det første møtet får man gjerne informasjon om eldrerådets oppgaver og funksjon. Rådet bør også få en oversikt over hvordan kommunen eller fylkeskommunen er organisert. Hvilken øvrig opplæring rådet skal få, avgjøres i den enkelte kommune.

På første møte bør rådet velge leder og nestleder. Disse velges blant medlemmene i rådet og ved flertallsvalg.

På første møte bør rådet også avklare spørsmål knyttet til organisering. Man kan f.eks. lage en møteplan for de første månedene.

Etter at eldrerådet har arbeidet noe tid og har fått en tilstrekkelig god oversikt over eldres situasjon i kommunen eller fylkeskommunen, kan rådet velge å drøfte hvilke saker det bør konsentrere seg om. På grunnlag av en slik drøfting kan rådet utarbeide en arbeidsplan for resten av valgperioden. Rådet kan f.eks. velge ut større og overgripende saker.

For at eldrerådet skal få bedre kjennskap til tilbudet til eldre i kommunen eller fylket, kan man planlegge besøk til ulike tjenestesteder i kommunen eller fylkeskommunen, eller invitere representanter for lokale organisasjoner mv for å få deres synspunkter.

TENK PÅ...

- Er det saker som du tenker er spesielt viktige at deres eldreråd engasjerer seg i?

Hvilke oppgaver har lederen av eldrerådet?

Lederen av rådet skal sette opp en saksliste for hvert møte, som sendes ut med innkallingen.

Møtene i rådet skal ledes av leder eller nestleder. Dersom verken leder eller nestleder deltar på møtet, velger rådet en møteleder ved flertallsvalg. Alle medlemmene i rådet kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten.

Lederen kan bestemme å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er nødvendig for å få avgjort saken før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig.

Reglement og budsjett for rådet

Kommunestyret og fylkestinget skal vedta et reglement for eldrerådet. Reglementet bestemmer rådets organisering og virkeområde, og vil typisk inneholde dette:

- Navn på rådet
- Formål; overordnet om rådets oppgaver
- Valg og sammensetning
- Hva slags oppgaver rådet skal ha
- Saksbehandling og rutiner

Forskrift om medvirkningsordninger forutsetter at kommunestyret eller fylkestinget bevilger nødvendige midler til drift av eldrerådet. De kan velge å vedta et eget budsjett for rådet, slik at rådet kan planlegge virksomheten sin for det kommende året. Eldrerådet har rett til å uttale seg før kommunestyret eller fylkestinget vedtar budsjett for rådet.

EKSEMPEL

I reglementet for eldrerådet i Molde kommune står dette om oppgavene:

- Rådet har rett til å uttale seg i saker som gjelder eldre. Slike saker skal kommunestyret forelegge for rådet. Kommunestyret skal etablere rutiner som sikrer at rådet mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen at uttalelsen fra rådet har mulighet til å påvirke utfallet av saken.
- Rådet har rett til å uttale seg under behandlingen av alle saker som gjelder eldre, fra alle sektorer/avdelinger innen kommunens virksomhet. Dette gjelder blant annet årsbudsjett, økonomiplan og kommuneplaner. Rådet skal også kunne uttale seg i

saker som gjelder sektor/avdelingsvise planer som behandles i kommunale organ med særlig interesse for eldre, eks tiltak og planer i sosial-, helse- og pleie- og omsorgsområdene, boligprogram, reguleringsplaner, samferdselssaker og kommunikasjonsplaner, kulturtiltak og andre kommunale tiltak som gjelder eldre. Rådet kan også ta opp saker på eget initiativ.

- Uttalelsene skal følge saksdokumentene til det kommunale organet som avgjør saken endelig.
- Rådet skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner.

Administrasjonen er sekretær

Eldrerådet skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp til at rådet kan utføre sine oppgaver på en god måte. Omfanget av hjelpen kan variere på grunn av f.eks. antall saker rådet behandler. Rådet har gjerne også mer behov for bistand i den første tiden etter at det er valgt. Den enkelte kommune og fylkeskommune må avklare hva som skal være sekretærens rolle og oppgaver.

Sekretæren (eller sekretariatet, dette kan være fordelt på flere) er ansatt i kommunens administrasjon. Først og fremst handler rollen om å tilrettelegge for arbeidet i rådet, praktisk og med oppfølging av rådets medlemmer. Ofte vil sekretæren være bindeleddet mellom rådet og andre folkevalgte organer.

Her er konkrete oppgaver som kan være aktuelle for sekretæren:

- Oversikt over og kjennskap til sakene i kommunen som gjelder eldre, holde lederen av rådet oppdatert om saker som kan være relevante for rådet. Sekretæren bør også være oppdatert på tiltak og politikk nasjonalt som gjelder eldre.
- Bistå lederen i rådet med å sette opp saksliste og saksdokumenter. Sende ut innkalling til møter. Legge ut informasjon om møtene for offentligheten. Praktiske møteforberedelser.
- Kontakt med den avdelingen i kommunen eller fylkeskommunen som saken gjelder. Ved behov kan sekretæren skrive oppsummeringer for rådet dersom det er omfattende saker.
- Bistå med å skrive rådets uttalelse basert på rådets drøftelser og vedtak. Sende rådets uttalelser til det eller de organene som skal behandle saken videre. Følge med på videre behandling av saken og informere rådet om resultatet.
- Føre møtebok. Det skal føres møtebok fra alle møtene i rådet. Møteboken er tilgjengelig for offentligheten, med unntak av deler som er unntatt offentligheten.
- Bistå rådet med planlegging og gjennomføring av arrangementer.

3. Hvordan arbeider eldrerådet?

Hovedpunkter i dette kapitlet:

- Eldrerådet har rett til å uttale seg om alle saker som gjelder eldre. Kommunen eller fylkeskommunen skal sende rådet alle slike saker.
- Eldrerådet bestemmer selv hvor ofte det vil ha møter. Til møtene skal det lages saksliste og saksdokumenter.
- Saker behandles og vedtak gjøres på møtene i rådet. Medlemmer i rådet kan ha ansvar i bestemte saker. Minst halvparten av medlemmene må være der for at rådet kan gjøre vedtak.
- Møtene i eldrerådet er åpne for alle, men uten talerett. Saksliste og saksdokumenter som ikke er unntatt offentlighet, skal legges åpent ut.
- Eldrerådet kan invitere ansatte i administrasjon eller politikere for å gi orienteringer i saker. Her kan rådet gi innspill direkte. Rådet kan også ha dialog med aktuelle organisasjoner.
- Informasjon om eldrerådet og saker de behandler bør være lett tilgjengelig på nettsiden til kommunen eller fylkeskommunen.

Hvilke saker behandler eldrerådet?

Eldrerådet har rett til å uttale seg om alle saker som gjelder eldre. Rådet kan også ta opp saker selv. Kommunen eller fylkeskommunen skal sende rådet alle saker som gjelder eldre. Dette skal skje så tidlig at rådet har mulighet til å påvirke utfallet i saken. Uttalelser fra rådet skal følge saksdokumentene videre fram til saken er endelig avgjort. Kommunestyret, fylkestinget eller et kommunalt organ bør gi en tilbakemelding til rådet om resultatet av saksbehandlingen.

Kommunestyret og fylkestinget kan gi eldrerådene i oppgave å fordele bevilgninger.

God kontakt med politisk ledelse i kommunen eller fylkeskommunen kan øke muligheten for å få gjennomslag for synspunkter rådet har. Eldrerådet kan for eksempel ta initiativ til å etablere faste årlige møter med ordfører eller kommunestyrerepresentanter.

Eldrerådet har rett til å uttale seg før kommunestyret eller fylkestinget lager et sekretariat for rådet, lager rutiner for saksbehandling i rådet og gir et budsjett til rådet.

Rådet skal hvert år lage en årsmelding som legges fram for kommunestyret eller fylkestinget. Årsmeldingen skal gi en oversikt over hvilke saker rådet har jobbet med det siste året og en oppsummering av rådets uttalelser.

EKSEMPEL

Kommunen har etter plan- og bygningsloven et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, blant annet eldre. Medvirkningen skal skje blant annet gjennom råd og uttalelser.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget en veileder om [medvirkning i kommunale og regionale planprosesser](#). Her er det flere gode eksempler.

TENK PÅ...

- Har du kontakter i kommunestyret /fylkestinget, eller i administrasjonene, som kan være nyttige for eldrerådet?

Når møtes eldrerådet?

Eldrerådet bestemmer selv hvor ofte det vil ha møter. Det kan komme an på hvor mange saker og hva slags saker rådet jobber med. Rådet skal ha møte hvis

- rådet selv, kommunestyret eller fylkestinget vedtar det
- rådets leder mener det er nødvendig
- minst 1/3 av medlemmene krever det

Det kan være lurt å sette opp en møteplan for et år av gangen.

Leder for rådet setter opp en sakliste for hvert møte. En sak skal også settes på saklisten hvis 1/3 av rådets medlemmer krever det.

Leder og sekretær kan samarbeide om å lage saksdokumenter. Innkalling med sakliste og saksdokumenter skal sendes i god tid, slik at medlemmene har tid til å sette seg inn i sakene før møtet. Varamedlemmer skal også varsles tidsnok hvis et medlem ikke kan møte.

Møtene i rådet holdes vanligvis i kommunens lokaler.

Hvordan tar eldrerådet avgjørelser?

Saker skal behandles og vedtak skal gjøres på møtene. Rådet kan ikke behandle en sak for eksempel ved at lederen ringer rundt til medlemmene for å høre hva de mener om denne. Rådet kan heller ikke lage en eller flere faste undergrupper som skal behandle saker mellom rådsmøter. Men dere kan utpeke et eller flere medlemmer som er ansvarlige for bestemte saker. De som har saksansvar skal sette seg ekstra godt inn i en sak og legge den fram for resten av rådet. Saksansvar må gå på omgang blant medlemmene.

For at rådet skal gjøre et vedtak, må minst halvparten av medlemmene være til stede når saken behandles. Medlemmer som er til stede, har plikt til å stemme når en sak tas opp til avstemming. Ved valg er det adgang til å stemme blankt.

Avstemninger avgjøres ved simpelt flertall. Hvis stemmetallene er like for og mot et forslag, avgjør rådslederens stemme.

Rådet kan gjøre vedtak i en sak som ikke står på sakslisten eller gjøre vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen. Men da kreves det at rådsleder eller 1/3 av de møtende medlemmene ikke motsetter seg det.

EKSEMPLER

Metoden Seniortråkk, som er testet ut i flere kommuner, har vist hvordan eldrerådene selv kan delta aktivt i kartlegging og planlegging av et trygt og aldersvennlig nærmiljø. Rådene kan for eksempel involvere de eldre innbyggerne i samarbeid med pensjonistforeninger, seniorsenter, frivilligsentraler og frivillige organisasjoner for å vurdere hva som fungerer bra, hva som må endres og hva som mangler for å tilrettelegge et mer aldersvennlig lokalsamfunn.

I Sandefjord kommune er det laget en handlingsplan for Aldersvennlige Sandefjord. Her var eldrerådet aktivt med.

Kan alle høre på møtene i rådet?

Møtene i elderrådet er åpne. Alle som vil – innbyggere og media – kan være tilhørere. Men de har ikke rett til å ta ordet eller forstyrre. Møtene må derfor holdes et sted som passer for tilhørere. Det må legges ut informasjon om når og hvor rådet har møter, for eksempel på kommunens nettside. Saksliste og saksdokumenter som ikke er unntatt offentlighet, skal også legges ut.

I noen tilfeller skal møter i elderrådet være uten tilhørere. Det gjelder dersom rådet skal behandle en sak med taushetsbelagt informasjon eller dersom hensyn til personvern gjør det aktuelt. Når rådet diskuterer om et møte skal lukkes eller ikke, kan dette skje i et lukket møte. Men selve avstemningen om møtet skal lukkes, skal skje i et åpent møte.

Tilhørere har lov til å gjøre filmopptak eller overføre lyd og bilde fra et møte i elderrådet, såfremt det ikke forstyrrer gjennomføringen.

TENK PÅ...

- Synes du det er vanskelig at det kan være tilhørere på møtene i elderrådet? Vil du kvie deg for å si noe eller si din ærlige mening dersom det er mange tilhørere?

Kan eldrerådet ha kontakt med andre?

Eldrerådet kan invitere ansatte i administrasjonen eller politikere for å gi orienteringer i viktige saker. Her kan rådet også gi innspill direkte. Slik kan rådet påvirke før saker er ferdig utredet og klare til vedtak i kommunestyret eller fylkestinget. Følg opp med skriftlige innspill etterpå slik at synspunktene til rådet kommer tydelig fram.

Eldrerådet kan ha dialog med aktuelle organisasjoner, for eksempel pensjonistforeninger, frivillige organisasjoner, organisasjoner for pasienter og pårørende, og organisasjoner for andre interessegrupper. Eldrerådet kan be om å få synspunkter fra disse organisasjonene i bestemte saker eller til hva rådet bør prioritere å jobbe med. Rådet skal ikke være et talerør for organisasjonene, men felles initiativ, for eksempel mot media, kan være aktuelt.

Mange fylkeskommunale eldreråd arrangerer årlige samlinger for de kommunale eldrerådene. Sørg for at dere er representert der for å få informasjon om aktuelle temaer. Dere kan også bruke slike samlinger til å knytte kontakter og utveksle erfaringer med eldreråd i andre kommuner.

TENK PÅ...

- Hvilke organisasjoner i din kommune eller fylke tenker du det er viktig at eldrerådet har samarbeid med?
- Har du ideer som du tenker det kan være nyttig å samarbeid med andre om?

Hvordan informerer dere om arbeidet i eldrerådet?

Informasjon om eldrerådet bør være lett tilgjengelig på nettsiden til kommunen eller fylkeskommunen: Hvem er med i rådet, hvordan kan rådet kontaktes, når er det møter og med hvilke saker? Gi informasjon om rådet til de eldres organisasjoner. Informasjon kan også spres ved at for eksempel brosjyrer legges ut på sykehjem, eldresentre og legekantor.

Eldrerådet kan holde åpne informasjons- og debattmøter for å få direkte innspill fra eldre i kommunen eller fylket.

4. Hvilke rettigheter og plikter har medlemmer i rådet?

Hovedpunkter i dette kapitlet:

- Oppgaven til medlemmene er å ivareta interessene til eldre i kommunen eller fylket, og bidra til at eldres syn kommer fram.
- Rådet fungerer som talerør og brobygger mellom eldrebefolkningen og kommunens administrative og politiske ledelse.
- Å være medlem i eldrerådet krever innsats fra hvert enkelt medlem gjennom hele året, ikke kun på møtene i rådet.
- Medlemmene av eldrerådet er folkevalgte, på linje med andre som sitter i folkevalgte organer og med de samme rettighetene og pliktene.

Hva er din rolle som medlem i eldrerådet?

Oppgaven til medlemmene er å ivareta interessene til eldre i kommunen eller fylket, og bidra til at eldres syn kommer fram. Medlemmene representerer alle eldre når de deltar i rådet, ikke organisasjonene eller partiene de er foreslått av.

Eldrerådet har en viktig rolle i å bidra til at kommunen og fylkeskommunen har god kunnskap om eldre og deres levekår. Rådet fungerer som talerør for de eldre og brobygger mellom dem og kommunens administrative og politiske ledelse. Det er derfor viktig at eldrerådet og de enkelte rådsmedlemmene har en åpen kommunikasjon med kommunens innbyggere.

Det er viktig at rådets medlemmer har kunnskap om situasjonen til de eldre i sin kommune eller sitt fylke, og oversikt over de ulike saksområdene som kan ha betydning for eldres interesser og situasjon. Medlemmene må sette seg inn i de sakene som skal behandles i rådet i forkant av møtene. Å være medlem i eldrerådet krever dermed innsats fra hvert enkelt medlem gjennom hele året, ikke kun på møtene i rådet.

TENK PÅ...

- «Talerør» og «brobygger» - ser du noe motsetningsforhold med å være *både... og...?*

Konkrete rettigheter og plikter

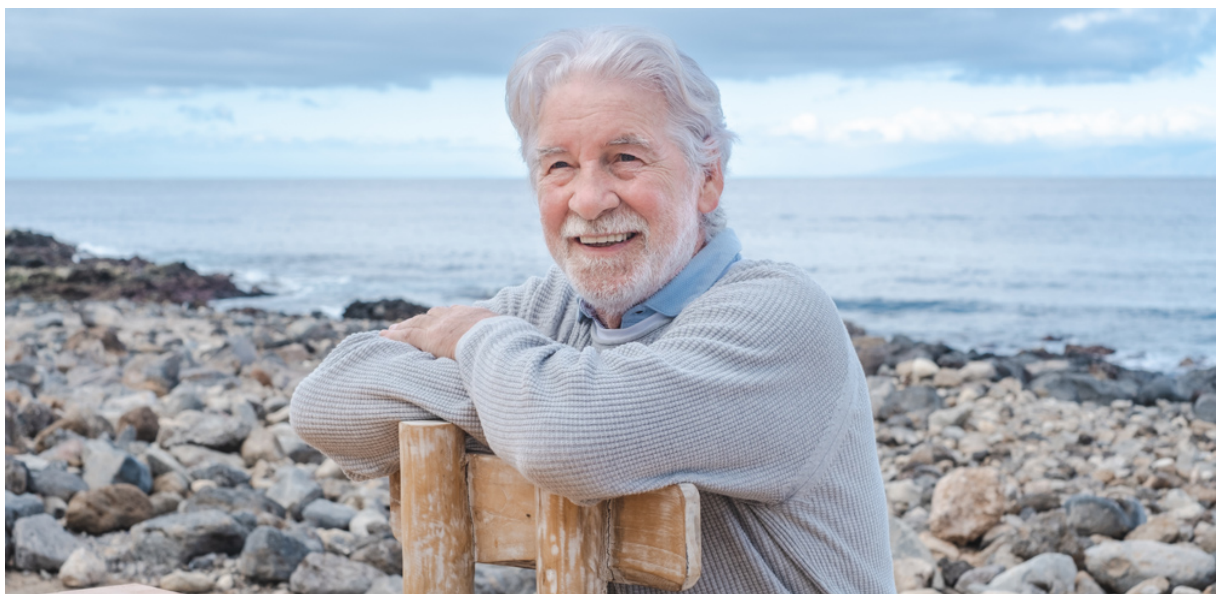
Medlemmene av eldrerådet regnes som folkevalgte, på linje med andre som sitter i folkevalgte organer og med de samme rettighetene og pliktene. Her er en kort oversikt over det viktigste:

- **Møteplikt og forfall:** Medlemmer av eldrerådet har plikt til å delta i rådets møter hvis de ikke har gyldig forfall. Beskjed om forfall må gis så raskt som mulig.
- **Plikt til å stemme:** På møtene har medlemmene plikt til å stemme når en sak tas opp til avstemning. Det er adgang til å stemme blankt ved valg.
- **Møtegodtgjørelse:** Medlemmene har krav på godtgjøring for sitt arbeid, etter forskrift gitt av kommunestyret eller fylkestinget.
- **Reisegodtgjørelse:** Medlemmer har krav på skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter forskrift gitt av kommunestyret eller fylkestinget.
- **Retten til fri fra jobb:** Medlemmer som er arbeidstakere har rett til fri fra jobb når det er nødvendig på grunn av møter i rådet.
- **Inhabilitet:** Et medlem som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, er inhabil hvis den samme saken senere behandles i rådet, med noen unntak. Man kan også være inhabil i en sak av andre årsaker.
- **Fritak i behandling av en sak:** Et medlem kan søke om å bli fritatt fra å delta i behandlingen av en sak av personlige grunner. Rådet avgjør om han eller hun skal fritas. Det kreves vektige personlige grunner for fritak.
- **Fritak fra vervet som rådsmedlem:** Dersom det er vanskelig for et medlem å delta i rådet, f.eks. på grunn av sykdom, er det mulig å søke om fritak enten midlertidig eller for resten av valgperioden. Søknad om fritak sendes kommunestyret eller fylkestinget.
- **Mulighet for å få møte- og talerett:** Kommunestyret og fylkestinget kan gi medlemmer møte- og talerett i sine møter og i møter i utvalg.
- **Taushetsplikt:** Eldrerådene er et forvaltningsorgan og medlemmene har derfor taushetsplikt etter forvaltningsloven.

TENK PÅ...

- Er det saker som kan komme opp i eldrerådet hvor du vil eller kanskje vil være inhabil?

5. Lenker til mer informasjon

Her har vi samlet lenker som kan være nyttige ved arbeid i eldrerådet. Ta en kikk for å orientere deg. Senere kan du bruke dette som et oppslagsverk ved behov.

Lover og forskrifter

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Direkte til en del viktige bestemmelser i loven:

- [§ 5-1. Folkevalgte organer](#)
- [§ 5-2. Andre kommunale organer](#)
- [§ 5-12. Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd](#)
- [§ 5-13. Reglement for folkevalgte organer](#)
- [§ 7-1. Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget](#)
- [§ 7-4. Forholdsvalg, avtalevalg eller flertallsvalg](#)
- [§ 7-5. Listeforslag ved forholdsvalg](#)
- [§ 7-6. Valgoppgjør ved forholdsvalg](#)
- [§ 7-7. Avtalevalg](#)
- [§ 7-8. Flertallsvalg](#)
- [§ 7-9. Uttreden og fritak](#)
- [§ 8-1. Rett og plikt til å delta i møte](#)
- [§ 8-2. Rett til fri fra arbeid](#)
- [§ 8-3. Dekning av utgifter og økonomiske tap](#)
- [§ 8-4. Arbeidsgodtgjøring](#)
- [§ 11-2. Møte](#)
- [§ 11-3. Innkalling og saksliste](#)
- [§ 11-4. Møtebok](#)
- [§ 11-5. Møteoffentlighet](#)
- [§ 11-8. Hastesaker](#)
- [§ 11-9. Vedtaksførhet og avstemninger](#)
- [§ 11-10. Inhabilitet for folkevalgte](#)
- [§ 11-11. Fritak av personlige grunner](#)
- [§ 11-12. Reglement for saksbehandling](#)

Forskrift om medvirkningsordninger

Direkte til de enkelte bestemmelser i forskriften:

- [§ 1. Formål](#)
- [§ 2. Oppgaver](#)
- [§ 3. Sammensetning og organisering](#)
- [§ 4. Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse](#)

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

Direkte til bestemmelsen om taushetsplikt:

- [§ 13. Taushetsplikt](#)

Stortingsmeldinger

[Meld. St. 24 \(2022-23\) Fellesskap og meistring – Bu trygt heime-reformen](#)

[Meld. St. 15 \(2022-23\) Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar](#)

[Meld. St. 28 \(2020-21\) Vår felles digitale grunnmur – Mobil-, bredbånds- og internettjenester](#)

Andre lenker

[Regjeringens veileder for eldreråd](#)

[Veileder om medvirkning i planprosessen etter plan- og bygningsloven](#)

[KS: Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn](#)

[KS: For deg som folkevalgt](#)

[KS: Erfaringer med lovpålagte råd for medvirkning](#)

[KS: Nytt opplæringstilbud til eldrerådene \(PowerPoint til nedlasting\)](#)

[Klarspråk](#)

[Statistisk sentralbyrå: Befolkningsframskrivinger for hver enkelt kommune fram til 2040](#)

[Statistisk Sentralbyrå: Framtidens eldre i by og bygd](#)

[Norske arkitekters landsforbund: Håndbok i aldersvennlig stedsutvikling](#)

[Folkehelseinstituttet: Folkehelseprofiler for fylker, kommune og bydeler](#)

[Folkehelseinstituttet: Eldres helse](#)

[NIBR: Seniortrakk og andre medvirkningsmetoder for aldersvennlige lokalsamfunn](#)